

Hur säkrar vi framtidens kompetens försörjning?

Samverkan mellan utbildning
och arbetsliv

Varför är vi här?

- Arbetslivet förändras snabbt.
- Kompetensbehoven förändras.
- Utbildningen måste följa med.

Vi vill förstå arbetslivets behov och utveckla utbildningarna tillsammans med branscherna!

En fråga först

Skolan vet inte ensam vilka kompetenser som behövs i framtiden.

Prata med personen bredvid:

Vilka kompetenser kommer att vara svårast att rekrytera på Åland om fem år?

Från yrkesråd till branschråd

Yrkesråd

Branschråd

Yrkesråd	Branschråd
Examen	Kompetens
Administration	Utveckling
Program	Bransch
Dåtid	Framtid

Vad vill lagen uppnå?

- Starkare samarbete mellan utbildning och arbetsliv.
- Utbildningar som motsvarar arbetsmarknadens behov.
- Bättre kompetensförsörjning.

52 §

Samarbete med arbets- och näringsliv vid ordnandet av utbildningen

Den yrkesinriktade gymnasieutbildningen ska ordnas i nära samarbete med arbets- och näringslivet genom branschråd och vid behov även genom andra samarbetsformer för att svara på arbets- och näringslivets utvecklings- och kompetensbehov. Utbildningen syftar till att förbättra och upprätthålla befolkningens yrkeskompetens och arbets- och funktionsförmåga, främja sysselsättningen, påvisa kompetens, ge färdigheter för företagande samt stödja livslångt lärande och yrkesutveckling.

Ett nytt sätt att tänka

- Branschråden är forum för kompetensförsörjning, inte för enskilda utbildningar.
- Vi går från att diskutera utbildningar till att diskutera arbetslivet.

Vad ska ett branschråd bidra med?

- Framtida kompetensbehov
- Omvärldsbevakning
- Rekrytering
- LIA och yrkesprov
- Utbildningsutveckling
- Samverkan

Vem deltar i ett branschråd?

Vad är viktigast?

- ☐ Representerar en organisation
- ☒ Kan bidra till utveckling

Hur skulle ett branschråd kunna se ut?

- 5–8 externa ledamöter
- Minst två möten per år
- Från skolan: programledare, LIA-samordnare och biträdande rektor
- Minnesanteckningar förs vid möte.

Kan vi samarbeta ännu mer?

Grundskolans prao
Yrkesgymnasiets LIA
Högskolans praktik

Vi vill höra er!

6 frågor med färdiga alternativa svar

Sista frågan: Hur kan samarbetet
kring skolan och arbetsplatsen
utvecklas?

Tillsammans bygger vi framtidens kompetensförsörjning

- Vi utbildar inte för dagens arbetsmarknad.
- Vi utbildar för morgondagens!

LIA och läroavtal

Två vägar mot samma mål

Läroavtal? LIA?

Vad är skillnaden?

Läroavtal

AVTAL OM ORDNANDE AV LÄROAVTALSUTBILDNING

- Start- och slutdatum
- Parternas uppgifter
- Utbildningsersättning
- Övriga nödvändiga frågor såsom utbildningsanordnarens handledning och stöd till arbetsplatsen

LÄROAVTAL = SKRIFTLIGT AVTAL OM ARBETS- ELLER TJÄNSTEFÖRHÅLLANDE FÖR VISS TID

- Avtalets giltighetstid
- Tillämpad arbetstid
- Prövotidens längd
- Lönegrund
- Arbets- och tjänsteförhållandets villkor

MÅL OCH FÖRUTSÄTTNINGAR PÅ ARBETSPLATSEN

Läroavtal →

- Arbetstiden i genomsnitt 25 h/vecka
- En studerande i läroavtalsutbildning ska vara minst 15 år
- Merparten av kunnandet förvärfvas på arbetsplatsen i praktiska arbetsuppgifter

Utbildningsavtal →

- Arbetsplatsen ska ha
- tillräcklig produktions- och serviceverksamhet
 - behövliga redskap
 - en ansvarig arbetsplatsledare som i fråga om yrkeskunskap, utbildning eller arbetslivserfarenhet är kompetent

PERSONLIG UTVECKLINGSPLAN FÖR KUNNANDET

Förvärvande av kunnande

- De viktigaste arbetsuppgifterna
- Tidsschema

Påvisande av kunnande

- Tidpunkter för och innehållet i yrkesproven
- Ansvarig arbetsplatsledare och lärare eller företrädare för utbildningsanordnaren ska anges

UTGÅNGSPUNKTEN ÄR KOMPETENSBEHOVET

Ett mål såsom en examen eller utbildning eller examensdelar som ska avläggas + grunder som iakttas

Utbildningsavtal

UTBILDNINGSAVTAL = SKRIFTLIGT AVTAL FÖR VISS TID OM FÖRVARVANDE AV KUNNANDE PÅ EN ARBETSPLATS I SAMBAND MED PRAKTISKA ARBETSUPPGIFTER

- Parternas uppgifter
- Start- och slutdatum
- Övriga frågor såsom utbildningsanordnarens handledning och stöd till arbetsplatsen
- Ersättning betalas inte till den som tillhandahåller utbildningsavtalsarbetsplatsen
- Den studerande står inte i arbetsförhållande och får inte lön eller annat vederlag
- Avtal kan ingås om enskilda examensdelar, om flera examensdelar eller mindre helheter på en gång
- Den som tillhandahåller utbildningsavtalsarbetsplatsen följer och rapporterar till utbildningsanordnaren

Studerande

Utbildningsanordnare

Arbetsgivare

Företrädare för utbildningsavtalsarbetsplatsen

Läroavtal i verksamheten – en möjlighet för framtiden?

Vinster för verksamheten

- Tillgång till kompetent arbetskraft på lång sikt
- Möjlighet att utbilda medarbetare enligt verksamhetens behov
- Säkerställer rätt behörighet och kompetens i personalgruppen
- Underlättar generationsväxling och kunskapsöverföring
- Främjar medarbetarnas utveckling och engagemang
- Stärker verksamhetens attraktivitet som arbetsgivare
- Bidrar till långsiktig kompetensförsörjning

Vad krävs av er?

- Betala lön enligt gällande kollektivavtal
- Handleda och stöda den studerande
- Delta i bedömning och uppföljning
- Genomföra mellanutvärderingar
- Dela med er av er yrkeskunskap
- Erbjud relevanta arbetsuppgifter

LIA i verksamheten – en möjlighet för framtiden?

✓ Vinster för verksamheten

- Rekryteringskanal med låg risk
- Tillgång till framtida kompetens
- Nya perspektiv och aktuell branschkunskap
- Stärker arbetsgivarvarumärket
- Utvecklar medarbetarnas ledarskap och handledarkompetens
- Ingen anställning och lön till studerande från er
- ÅYG står för försäkring förutsatt att ni håller er inom arbetsmiljölagen och förordningen om unga arbetstagare.
- Ni kan påverka när och hur ni har möjlighet att ta emot studerande

⚠ Vad krävs av er?

- Yrkes kompetent medarbetare som vill dela med sig av sin kompetens
- Tid för introduktion och handledning
- Tydlig planering av arbetsuppgifter
- Löpande återkoppling till den studerande
- Håller er uppdaterade gällande arbetsmiljölagen
- Skolan ansvarar för utbildningsmål, uppföljning och stöd under hela perioden

Sammanfattning - LIA eller läroavtal – vad innebär det för arbetsplatsen?

Fråga

1. Anställningsförhållanden
2. Lön/ersättning
3. Ansvar för utbildningen
4. Ansvar för kunnandet
- 5.Handledningsbehov
6. Syfte för verksamheten
7. Ersättning till arbetsplatsen

LIA

1. Ingen anställning
2. Ingen lön från arbetsgivaren
3. Utbildningsanordnaren ansvarar för utbildningsmål och bedömning
4. Arbetsplatsen ger möjlighet att praktisera och utveckla kunnandet
5. Begränsat och tidsbundet
6. Pröva framtida kompetens
7. Ingen

Läroavtal

1. Anställning under utbildningstiden
2. Lön enligt gällande kollektivavtal
3. Delat ansvar mellan arbetsplats och utbildningsanordnare
4. Arbetsplatsen har en aktiv roll i att utveckla och bedöma kunnandet
5. Mer omfattande och långsiktigt
6. Bygga framtida kompetens
7. Symbolisk (0-400 €/månad)

För många arbetsplatser är LIA det enklaste sättet att lära känna framtida medarbetare.

Nyheter - förutom branschråd

Digital handledarutbildning

Bedömarutbildning IRL och digital

Licens och behörighetsutbildningar
genom kursverksamheten

Handledarutbildning IRL

Har ni förslag på annat samarbete?